

ДАНЪЦИ И ДАНЪЧНО СЧЕТОВОДСТВО

В тази глава на книгата ще научите:

- *Какво представляват данъкът и данъчното счетоводство.*
- *С какви данъци се облагат дружествата в България.*
- *Какво представляват счетоводната и данъчната печалба.*
- *Как се формира и отчита данъчният финансов резултат.*

1. Теоретични основи на данъка

Според своята социално-икономическа същност данъкът представлява част от дохода на данъкоплатците, която се предоставя на държавата, в процеса на което се осъществява преразпределение на доходите на социална основа и се оказва икономическо въздействие върху икономиката. Правно-технически данъкът представлява парично плащане с принудителен и безвъзмезден характер, което се установява със закон.

Различни данъчни теории определят същността и значението на данъка. Жертвената теория на Ж. -Б. Сей и Дж. Мил разглежда данъка като жертва в полза на държавата. Осигурителната теория на Ш. Монтескьо разглежда данъка като разновидност на осигурителните или застрахователните вноски. Еквивалентната теория на А. Смит и Д. Рикардо разглежда данъка като цена на получените публични блага.

Елементите на данъка са неговият обект, предмет или данъчна база, платещът (субектът на данъка), данъчният носител, данъчният кредитор, данъчната единица, данъчните размер, норма или ставка, данъчната основа и данъчното задължение.

Дължими от предприятията данъци и такси в България са данъците върху доходите на юридическите лица, данъкът върху добавената стойност, данъкът върху доходите на физическите лица, платец по които е предприятието, местните данъци и такси за имущества и доходи, придобивани от предприятието.

2. Същност и задачи на данъчното счетоводство

Като наука данъчното счетоводство е част от счетоводната наука, която изучава своя предмет чрез използване на счетоводния метод. Като стопанска дейност данъчното счетоводство е система за непрекъснато събиране, измерване,

обработване и предаване на отчетна икономическа информация относно данъчните разчети и данъчните стопанско-правни отношения.

Предмет на данъчното счетоводство са стопанско-правните отношения и разчети, в които предприятието влиза във връзка със своите данъчни задължения. Съобразно това задачите на данъчното счетоводство са свързани с осигуряване на информация за данъчните активи и пасиви и настъпилите изменения в тях в хода на стопанската дейност, осигуряване на информация за стопанско-правните отношения, в които предприятието влиза в процеса на данъчното си облагане, съдействие при контрола и анализа на дейността в областта на данъчното облагане. Също така данъчното счетоводство може да се разглежда и като средство за спазване на финансовата и данъчната дисциплина.

3. Данъци, с които се облагат дружествата в България

Корпоративното подоходно облагане обхваща облагането с пряк корпоративен данък търговците и други организации и институции, осъществили стопанска дейност през годината. С пряк данък се облагат печалбите и други доходи от тази стопанска дейност. Както при всяка съвременна данъчна система, към корпоративното подоходно облагане също се поставят задачите за икономическа ефективност, справедливост, гъвкавост и административна простота. Икономическата ефективност изисква корпоративното подоходно облагане да не възпрепятства ефективното преразпределение на ресурсите. Гъвкавостта предполага бързо и адекватно реагиране на промените в икономиката, а административната простота е насочена към лесното и относително евтино администриране на данъка.

Корпоративното подоходно облагане на дружествата у нас включва облагането на печалбата на местните юридически лица; печалбата на местните юридически лица, които не са търговци, включително организациите на вероизповеданията, от сделки по чл. 1 от Търговския закон, както и от отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество; печалбата на чуждестранните юридически лица от място на стопанска дейност в Република България или от разпореждане с имущество на такова място на стопанска дейност; доходите, посочени изрично в ЗКПО, на местни и чуждестранни юридически лица от източник в Република България; разходите, посочени изрично в данъчния закон; дейността на организаторите на хазартни игри; приходите от сделки по чл. 1 от Търговския закон, както и от отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество на бюджетните предприятия; дейността от опериране на кораби на лицата, осъществяващи морско търговско корабоплаване.

Лицата, подлежащи на корпоративно подоходно облагане, по своята данъчно-правна същност са данъчно задължени лица. Следователно данъчно задължени лица са местните юридически лица. Данъчно задължени у нас са и чуждестранните юридически лица, които осъществяват стопанска дейност в Репуб-